

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра теорії і філософії права

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № ____ від _____ 2017 р.)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ТЕОРІЯ ПРАВА»
(обов'язкова)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 081 «Право»

Харків – 2020

Програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права»: галузь знань 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Розробники:

Петришин О.В., д.ю.н., проф., зав. каф. теорії і філософії права;

Погребняк С.П., д.ю.н., проф., професор кафедри теорії і філософії права;

Дашковська О.Р., д.ю.н., проф., професор кафедри теорії і філософії права;

Уварова О.О., к.ю.н., доц., доцент кафедри теорії і філософії права.

Затверджено на засіданні кафедри теорії держави і права, протокол № ____
від _____ 2017 р.

Оновлена на засіданні кафедри теорії і філософії права, протокол № 5 від
20.02.2020 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Петришин О.В.

Зміст

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни	9
3. Зміст програми навчальної дисципліни	10
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	17
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	17
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	17
4.3. Освітні технології та методи навчання	17
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	18
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	18
Додаток 1.19Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	19
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	22
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни.....	23

1. Вступ

1.1. Цілі та завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Теорія права» має на меті формування у студентів загальних знань про сутність, зміст, форми й функціонування права та основних умінь щодо використання понятійно-категоріального апарату юриспруденції в подальшій професійній діяльності.

Предметом теорії права охоплюються загальні юридичні поняття та категорії, а також найбільш загальні закономірності виникнення, розвитку і функціонування права.

Завдання дисципліни «Теорія права» полягає у тому, щоб: 1) ознайомити студентів, які навчаються за напрямом «Право», із найбільш важливими закономірностями виникнення та тенденціями розвитку держави і права, їх структурно-функціональними характеристиками, сформулювати загальнотеоретичні уявлення про право; 2) сформулювати у студентів універсальний юридичний понятійно-категоріальний апарат, необхідний для подальшого вивчення юридичних навчальних дисциплін та майбутньої професійної діяльності; 3) навчити студентів практичним навичкам інтерпретації і застосовування правових норм та принципів, аналізу нормативно-правових та інших правових актів; освоєння прийомів юридичної аргументації, які використовуються під час здійснення професійних обов'язків юриста, а також у науковій діяльності.

У результаті вивчення цієї навчальної юридичної дисципліни студенти повинні: **знати** стан основних проблем теорії права, форми і функції права, загальні засади правового регулювання суспільних відносин; **розуміти** сутність та основні властивості права, роль і зміст принципів права, особливості та значущість права як соціального регулятора та його відмінність від інших регуляторів суспільних відносин, структуру системи права і системи законодавства, поняття правової системи та зв'язки між її основними елементами; **уміти** правильно тлумачити і застосовувати правові норми та принципи, сприяти реалізації прав людини і впровадженню вимог верховенства права у суспільну, передусім юридичну, практику.

1.2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

Теорія права входить до складу нормативних юридичних дисциплін, що викладаються в обов'язковому порядку в усіх юридичних вищих навчальних закладах і факультетах, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю «Право». Вона є академічною навчальною дисципліною, першою сходинкою на шляху здобуття юридичної освіти, викладається, як правило, на першому році навчання.

Теорія права як основоположна навчальна дисципліна безпосередньо впливає на формування професійних якостей майбутніх фахівців. *Завдання теорії права* зумовлені її місцем в системі юридичних навчальних дисциплін та полягають у такому: по-перше, загальна теорія права озброює студентів

знаннями найбільш загальних, основоположних закономірностей державно-правового життя суспільства; по-друге, вона закладає фундамент правової культури майбутніх фахівців, їх юридичного мислення; по-третє, дає студентам вихідні уявлення про основні правові поняття та категорії, необхідні для ефективного вивчення галузевих та інших юридичних дисциплін.

Теорія права викладається за певною *системою*, яку складають логічно та послідовно розташовані питання, що відтворюють основний зміст предмета науки.

При вивченні навчальної дисципліни «Теорія права» використовуються знання з таких навчальних курсів як «Філософія права», «Історія держави і права».

Основні положення навчальної дисципліни «Теорія права» в подальшому будуть застосовуватися навчальному процесі під час опанування таких дисциплін як «Конституційне право», «Державне будівництво і місцеве самоврядування», «Міжнародне право», «Державне(конституційне) право зарубіжних країн».

1. 3. Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформованих в результаті освоєння навчальної дисципліни «Теорії держави і права»:

ПК – 1 Знання предмету теорії права як фундаментальної юридичної науки, її структури та функцій;

ПК – 2. Розуміння загальних закономірностей виникнення держави і права;

ПК – 3. Розуміння особливостей державної влади, поняття і ознак держави як організації політичної влади суспільства;

ПК – 4. Розуміння змісту та сутності державного суверенітету, співвідношення державного, народного та національного суверенітету;

ПК – 5. Розуміння функцій держави та її призначення, знання змісту функцій сучасної держави;

ПК – 6. Знання ознак та елементів форми держави, чинників, що визначають специфіку форми держави;

ПК – 7. Знання основних інституцій механізму держави, його співвідношення з державним апаратом, розуміння правової природи державної служби, правового статусу державного службовця та посадової особи;

ПК – 8. Розуміння основних теоретичних підходів до праворозуміння;

ПК – 9 Знання ознак права як універсального соціального регулятора, розумінні його функцій та цінності;

ПК – 10. Знання сутності та особливостей соціальних норм, їх співвідношення та взаємодії;

ПК – 11. Знання доктринального підходу до розуміння джерел права: первинних і вторинних, обов'язкових і переконливих;

ПК – 12. Розуміння впливу принципів права на процес нормотворчості та правозастосування;

ПК – 13 Розуміння значення правосвідомості в процесі правового

регулювання суспільних відносин, її видів та функцій;

ПК – 14. Знання основних ознак та структури норм прав, їх видів та особливостей;

ПК – 15. Розуміння правової природи спеціалізованих норм права: їх основних груп та функцій ;

ПК – 16. Знання поняття та ознак системи права, її структури, чинників та засад її побудови;

ПК – 17. Знання основних концепцій міжнародного і національного права, розуміння статусу норм міжнародного права в правовій системі України;

ПК – 18. Знання структури та основних властивостей системи законодавства, відмінностей між системою права і системою законодавства;

ПК – 19. Знання поняття нормативно-правового акта, відмінності нормативно-правового акта від інших видів правових актів, класифікації нормативно-правових актів;

ПК – 20. Розуміння дії нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб;

ПК – 21. Знання нормотворчості та її ознак, видів та функцій, стадій та принципів створення нормативно-правових актів та їх особливості;

ПК – 22. Знання поняття та ознак нормотворчої техніки, її основних елементів, основних засобів і правил;

ПК – 23. Розуміння мети і принципів систематизації нормативно-правових актів, її способів і видів ;

ПК – 24. Знання поняття, ознак та видів правових відносин, розуміння їх змісту та складу;

ПК – 25. Розуміння поняття та ознак юридично значущої поведінки, видів юридично значущої поведінки;

ПК – 26. Розуміння загальносоціальних та індивідуальних цілей юридичної відповідальності, її функцій та принципів. Розуміння змісту та призначення державно-правового примусу;

ПК – 27. Знання особливостей, принципів та стадій застосування норм права, обставини, що обумовлюють необхідність застосування норм права;

ПК – 28. Розуміння правової природи прогалини в законодавстві, їх видів та засобів подолання прогалин у законодавстві;

ПК – 29. Розуміння природи та значення юридичні колізії в законодавстві, їх видів та засобів їх вирішення та подолання;

ПК – 30. Знання поняття тлумачення правових актів. Об'єкт та предмет тлумачення, стадії та способів тлумачення правових актів;

ПК – 31. Знання основних інституціональних засобів захисту прав людини у національних та міжнародних правових системах;

ПК – 32. Розуміння основних концепції формування громадянського суспільства, його принципів, функції та інституцій;

ПК – 33. Розуміння змісту, принципів та функцій демократичної держави;

ПК – 34. Знання поняття та ознак правової держави;

ПК – 35. Широке і вузьке розуміння принципу верховенства права та його необхідних елементів;

ПК – 36. Знання загальних характеристик основних правових систем сучасності;

ПК – 37. Знання і розуміння впливу глобалізаційних процесів на формування та розвиток національної правової системи України.

1.4. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти

У результаті освоєння навчальної дисципліни «Теорія права» здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Демонстрування знання та розуміння предмету теорії права як фундаментальної юридичної науки, її структури та функцій;

РНС НД – 1.2. Вміння визначати загальні закономірності виникнення , розвитку і функціонування держави і права;

РНС НД – 1.3. Розуміння специфічної природи державної влади, поняття и ознак держави, як особливої організації суспільства;

РНС НД – 1.4. Вміння демонструвати розуміння змісту та сутності державного суверенітету, співвідношення державного, народного та національного суверенітету;

РНС НД – 1.5. Вміння визначати зміст та обсяг функцій сучасної держави та її призначення;

РНС НД – 1.6. Вміння визначати правову форму держави шляхом встановлення форм державного правління, форми державного устрою та форми державного режиму;

РНС НД – 1.7. Вміння аналізувати повноваження основних інституцій механізму держави, їх співвідношення та взаємодію, знати особливості правового статусу державного службовця та посадової особи;

РНС НД – 1.8. Вміння розуміти та розрізняти основні теоретичні підходів до праворозуміння;

РНС НД – 1.9. Вміння визначати ознаки права як універсального соціального регулятора, розуміти його основні функцій та цінності;

РНС НД – 1.10. Здатність демонструвати знання сутності та особливостей соціальних норм, їх співвідношення та взаємодії ;

РНС НД – 1.11. Здатність розрізняти джерела і форми права, визначати види джерел права, поділяючи їх на первинні і вторинні, обов'язкові і переконливі форми(джерела) права;

РНС НД – 1.12. Розуміння впливу принципів права на процес нормотворчості та правозастосування;

РНС НД – 1.13. Здатність розрізняти види і форми правосвідомості , їх функції і значення в процесі правового регулювання суспільних відносин;

РНС НД – 1.14. Здатність розуміти основні ознаки норм права та їх структуру , класифікувати норми права за певними критеріями;

РНС НД – 1.15. Здатність виділяти спеціалізовані норми права серед сукупності правових норм, розуміти їх природу та специфічні функцій;

РНС НД – 1.16. Вміння виділяти структурні елементи системи права, розуміти сутність чинників та засад її побудови;

РНС НД – 1.17. Вміння оперувати основними концепціями міжнародного і національного права, застосовувати норми міжнародного права в правовій системі України;

РНС НД – 1.18. Здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства;

РНС НД – 1.19. Здатність вільно визначати дію нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб;

РНС НД – 1.20. здатність розробляти нормативно-правові акти, зокрема, локального характеру

РНС НД – 1.21. Знання поняття та ознак нормотворчої техніки, її основних елементів, основних засобів і правил

РНС НД – 1.22. Розуміння мети і принципів систематизації нормативно-правових актів, її способів і видів

РНС НД – 1.23. Знання поняття, ознак та видів правових відносин, розуміння їх змісту та складу

РНС НД – 1.24. Розуміння поняття та ознак юридично значущої поведінки, видів юридично значущої поведінки

РНС НД – 1.25. Здатність виявляти, припиняти правопорушення , розуміти зміст та призначення державно-правового примусу

РНС НД – 1.26. Здатність кваліфіковано застосувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності

РНС НД – 1.27. Розуміння правової природи прогалини в законодавстві, їх видів та засобів подолання прогалин у законодавстві

РНС НД – 1.28. здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти; визначати об'єкт та предмет тлумачення, стадії та способів тлумачення правових актів

РНС НД – 1.29. Вміння характеризувати повноваження інституцій Європейського суду з прав людини;

РНС НД – 1.30. Вміння вживати організаційно-правові заходи щодо поширення ідеї правової держави, соціальної справедливості, демократії;

РНС НД – 1.31. Компетентність у загальнотеоретичних проблемах, питаннях нормопроекування та правозастосування, глибоке розуміння принципу верховенства права та проблем його реалізації в Україні

РНС НД – 1.32. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності

РНС НД – 1.33. Здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення

РНС НД – 1.34. Здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел

РНС НД – 1.35. Вміння визначати відмінності у поведінці осіб, що підпадають під заборону дискримінації, і відмінності у поведінці осіб, що не створюють дискримінацію;

РНС НД – 1.36. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод;

РНС НД – 1.37. Вміння відшукувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності;

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1. 5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС: 6,5 Кількість модулів: 4 Загальна кількість годин: 195 Тижневих годин: 4	Рівень освіти – перший(бакалаврський) Галузь знань – 081 «Право»	Обов'язкова Модуль 1 Лекції: 6 Практичні заняття: 4 Самостійна робота: 20 Модуль 2 Лекції:6 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 14 Модуль 3 Лекції: 12 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 21 Модуль 4 Лекції: 8 Практичні заняття: 6 Самостійна робота: 16 Модуль 5 Лекції: 8 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 12

		<p>Модуль 6 Лекції: 6 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 14</p> <p>Види контролю: поточний контроль - семестровий залік.... Підсумковий контроль Іспит</p>
--	--	--

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовний модуль I

ВСТУП ДО ТЕОРІЇ ПРАВА

1. Теорія права як фундаментальна юридична наука

Поняття юридичної науки та її особливості. Теорія права як фундаментальна юридична наука: поняття та риси. Предмет теорії права, його структура. Функції теорії права: поняття та види.

2. Теорія права та інші науки

Система юридичних наук і місце в ній теорії права. Взаємозв'язки теорії держави і права з іншими юридичними науками. Теорія права та суспільні науки. Взаємозв'язок теорії права з філософією, соціологією, політологією та економічною теорією. Формування теорії права як окремої науки. Роль енциклопедії права та філософії права у процесі формування теорії права. Теорія права як навчальна дисципліна, її завдання та структура.

3. Методологія правової науки

Методологія і методи в пізнанні держави і права: поняття і значення. Загальні (філософські) підходи до дослідження держави і права. Загальнонаукові та спеціальні методи пізнання держави і права, їх значення для дослідження юридичних явищ. Власні методи правознавства, їх особливості.

4. Походження права

Форми організації влади і управління в первісній общині. Природа публічної влади та органи самоврядування в первісній общині. Поняття, риси та мета нормативного регулювання в первісному суспільстві. Чинники і загальні закономірності виникнення держави. Способи (шляхи) виникнення держави в різних країнах світу. Чинники і загальні закономірності виникнення права. Шляхи формування права. Загальна характеристика основних концепцій (теорій) походження держави і концепцій (теорій) походження права. Ознаки

держави та права, що відрізняють їх від організації публічної влади та нормативного регулювання первісної общини.

Змістовний модуль II

ЗАГАЛЬНЕ ВЧЕННЯ ПРО ДЕРЖАВУ

5. Поняття держави

Класичний підхід до розуміння держави. Особливості державної влади. Поняття і ознаки держави. Типологія держави. Формаційний, індустріальний та цивілізаційний підходи до типології держави. Моделі держав. Поняття державного суверенітету. Ознаки суверенітету. Внутрішній і зовнішній суверенітет. Суверенітет і суверенні права. Народний суверенітет і національний суверенітет. Співвідношення державного, народного та національного суверенітету.

6. Функції держави

Функції держави: поняття та ознаки. Функції держави та її призначення. Класифікація функцій держави. Характеристика функцій сучасної держави: економічна, фінансова, соціальна, екологічна, гуманітарна функції, функції забезпечення національної безпеки, миру і світового порядку. Правові форми здійснення функцій держави.

7. Форма держави

Поняття, ознаки та елементи форми держави. Чинники, що визначають специфіку форми держави. Поняття форми правління. Монархія та республіка як форми правління держави. Особливості парламентської, президентської та змішаної республіки. Державний устрій: поняття та види. Унітарна і федеративна держави, їх особливості і види. Конфедерація, її відмінності від федерації. Державний режим та його основні індикатори. Демократичний, авторитарний, тоталітарний державні режими. Міжнародні об'єднання держав. Співтовариство та співдружність.

8. Механізм держави і державний апарат

Механізм держави: поняття та структура. Загальні риси державних інституцій як складових механізму держави. Поняття державного апарату, його характерні ознаки. Орган державної влади як елемент державного апарату. Компетенція органу державної влади. Державно-владне повноваження. Класифікація органів державної влади. Державна служба, поняття і види. Державний службовець і посадова особа державного апарату. Загальні та спеціальні принципи організації і діяльності державного апарату. Поділ влади як основний принцип організації і діяльності державного апарату. Механізм стримувань та противаг. Загальна характеристика законодавчої, виконавчої та судової влади.

Змістовний модуль III

ЗАГАЛЬНЕ ВЧЕННЯ ПРО ПРАВО

9. Поняття права

Гене́за терміна «право». Природне і позитивне право. Об'єктивне і суб'єктивне право. Основні підходи до праворозуміння. Школа природного права (юснатуралізм). Юридичний позитивізм. Основні тези класичного і сучасного позитивізму. Соціологічний напрям у правознавстві. Ознаки права: нормативність, системність, універсальність, обов'язковість, формальна визначеність, забезпеченість державою та ін. Роль держави у забезпеченні ефективної дії права. Функції права, їх види. Основні напрями регулятивної й охоронної функцій права. Цінність права. Власна й інструментальна цінність права. Загальнолюдський, соціальний та особистісний виміри цінності права.

10. Право в системі соціального регулювання

Соціальні норми: поняття, загальні риси і види. Співвідношення технічних і правових норм. Мораль: поняття та роль у регулюванні суспільних відносин. Спільні риси та розмежування права і моралі. Взаємодія права і моралі. Право і звичай: спільні риси і розмежування. Правовий звичай. Право і релігія. Розмежування між нормами права і релігійними нормами. Корпоративні норми та їх розмежування з нормами права. Взаємодія норм права і корпоративних норм.

11. Джерела права

Доктринальні підходи до розуміння джерела права. Первинні і вторинні, обов'язкові і переконливі джерела права. Основні види джерел права в сучасних правових системах. Нормативно-правовий акт: поняття та характерні риси як джерела права. Система нормативно-правових актів. Правовий звичай як джерело права, способи його санкціонування (офіційного схвалення). Види правових звичаїв. Нормативно-правовий договір: поняття і ознаки. Міжнародні та внутрішньодержавні нормативно-правові договори, їх особливості. Судовий прецедент: поняття та структура. Доктрина судового прецеденту. Види судових прецедентів. Концепція усталеної судової практики. Судова практика як джерело права в романо-германській правовій сім'ї. Правова доктрина як джерело права. Вплив правової доктрини на нормотворчість і правозастосування.

12. Принципи права

Принципи права: поняття та ознаки. Класифікація принципів права. Справедливість, рівність, свобода і гуманізм як основоположні принципи права. Загальні принципи права: поняття та особливості. Характеристика принципів правової визначеності, пропорційності, добросовісності й розумності. Галузеві і

міжгалузеві принципи права. Принципи підгалузей права і правових інститутів. Значення принципів права для правового регулювання. Вплив принципів права на процес нормотворчості та їх роль в процесі правозастосування.

13. Правове регулювання суспільних відносин

Правове регулювання суспільних відносин: поняття та особливості. Об'єкт, предмет правового регулювання. Межі правового регулювання. Стадії правового регулювання. Механізм правового регулювання. Види правового регулювання. Нормативне й індивідуальне, централізоване і децентралізоване, субординаційне, координаційне та автономне правове регулювання. Поняття способів правового регулювання. Дозволяння, зобов'язування та заборона як основні способи правового регулювання. Тип правового регулювання. Загальнодозволенний і спеціально-дозволенний типи правового регулювання, їх специфіка. Поняття методу правового регулювання. Імперативний та диспозитивний методи як основні методи правового регулювання, їх особливості. Допоміжні методи правового регулювання. Правовий режим. Ефективність правового регулювання та її показники.

14. Правосвідомість та правова культура суспільства

Правосвідомість: поняття і характерні риси. Правова психологія і правова ідеологія як структурні елементи правосвідомості. Функції правосвідомості. Види правосвідомості. Індивідуальна, групова, масова та суспільна правосвідомість. Побутова, професійна та наукова правосвідомість. Правосвідомість і право: значення правосвідомості для нормотворчості, правореалізації та правозастосування. Деформація правосвідомості: поняття та види. Правовий нігілізм. Правова культура суспільства, її показники. Правова субкультура і правова контркультура. Типи і види правових культур. Правова культура особистості: поняття та складові. Види правової культури особистості.

Змістовний модуль IV

НОРМАТИВНА ОСНОВА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

15. Норми права

Поняття норми права, її загальні та специфічні ознаки. Види норм права. Типові і спеціалізовані, регулятивні й охоронні, зобов'язальні, заборонні й уповноважувальні, імперативні і диспозитивні, абсолютно визначені та відносно визначені, загальні і спеціальні, матеріальні і процесуальні. Структура норми права. Гіпотеза, диспозиція, санкція норми права: їх поняття та різновиди. Спеціалізовані норми права: їх особливості та значення для правового регулювання. Основні групи спеціалізованих норм права.

16. Система права

Поняття та риси системи права, чинники та засади її побудови. Структура системи права. Поділ права на публічне і приватне. Загальна характеристика

публічного і приватного права. Відмінності між приватним і публічним правом. Поділ права матеріальне і процесуальне. Особливості матеріального і процесуального права. Галузь права: поняття та ознаки. Характеристика основних галузей права. Підгалузь права. Інститут права: поняття та види. Міжнародне і національне право: основні концепції співвідношення. Статус норм міжнародного права в правовій системі України.

17. Система законодавства

Поняття законодавства та системи законодавства. Основні властивості системи законодавства. Відмінності між системою права і системою законодавства. Структура системи законодавства. Горизонтальна, вертикальна і функціональна структури системи законодавства, їх загальна характеристика та елементний склад. Чинники формування та розвитку системи законодавства. Характеристика основних внутрішніх та зовнішніх чинників.

18. Нормативно-правові акти

Поняття нормативно-правового акта. Відмінності нормативно-правового акта від інших видів правових актів. Класифікація нормативно-правових актів. Закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, його ознаки. Особливості законодавчої процедури. Види законів. Конституція, конституційні та звичайні закони. Кодифіковані та поточні закони. Первинні і вторинні закони. Кодекс як особливий вид законів. Види кодексів. Підзаконні нормативно-правові акти: поняття і класифікація. Вимоги до нормативно-правового акта як до офіційного письмового документа. Дія нормативно-правового акта в часі та її показники: момент набуття чинності, напрям темпоральної дії, момент зупинення дії, момент припинення дії нормативно-правового акта. Дія нормативно-правових актів у просторі. Територіальний, естратериторіальний та екстериторіальний принципи дії нормативно-правових актів. Дія нормативно-правових актів за колом осіб. Принцип територіальної та персональної юрисдикції.

19. Нормотворчість

Поняття нормотворчості та її ознаки. Стадії створення нормативно-правових актів та їх особливості. Види нормотворчості. Функції нормотворчості. Принципи нормотворчості, їх групи. Нормотворча техніка: поняття та ознаки. Елементи нормотворчої техніки. Основні засоби і правила нормотворчої техніки. Юридична термінологія.

20. Систематизація нормативно-правових актів

Поняття систематизації нормативно-правових актів. Об'єкти та суб'єкти систематизації. Мета і принципи систематизації нормативно-правових актів. Способи і види систематизації нормативно-правових актів. Облік законодавства: завдання, засоби і форми. Державні реєстри нормативно-правових актів. Інкорпорація законодавства. Офіційна і неофіційна інкорпорація. Результати інкорпорації: збірники та зібрання законодавства.

Консолідація законодавства: поняття та ознаки. Кодифікація законодавства: поняття та ознаки. Методи кодифікації. Види кодифікації. Кодифікаційні акти. Створення зводу законів.

Змістовний модуль V

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА

21. Правові відносини

Поняття та ознаки правових відносин, їх види. Склад правових відносин. Поняття суб'єктів правових відносин. Індивідуальні та колективні суб'єкти правових відносин. Держава як суб'єкт правовідносин. Правосуб'єктність: поняття та види. Структура правосуб'єктності. Правовий статус суб'єктів права. Види правового статусу. Поняття об'єкта правових відносин. Природні об'єкти, речі, немайнові блага, результати дій і об'єкти права інтелектуальної власності як об'єкти правових відносин. Юридичний зміст правовідносин. Суб'єктивне право: поняття та структура. Поняття та елементи юридичного обов'язку. Поняття і ознаки юридичного факту. Класифікація юридичних фактів.

22. Юридично значуща поведінка

Юридично значуща поведінка: поняття та ознаки. Види юридично значущої поведінки. Правомірна поведінка: ознаки та склад. Види правомірної поведінки. Правопорушення: поняття та ознаки. Склад правопорушення. Види правопорушень. Причини правопорушень. Особливості зловживання правом як виду юридично значущої поведінки. Правові наслідки зловживання правом. Об'єктивно неправомірне діяння та його правові наслідки.

23. Юридична відповідальність

Юридична відповідальність: поняття та ознаки. Юридична, фактична та процесуальна підстави юридичної відповідальності. Підстави, що виключають юридичну відповідальність. Види юридичної відповідальності. Конституційна, кримінальна, адміністративна, цивільна, дисциплінарна, матеріальна юридична відповідальність. Загальносоціальні та індивідуальні цілі юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності. Принципи юридичної відповідальності. Державно-правовий примус: поняття та призначення.

24. Застосування норм права

Поняття реалізації норм права. Типи та форми реалізації правових норм. Застосування норм права: поняття та особливості. Обставини, що обумовлюють необхідність застосування норм права. Принципи застосування норм права. Стадії застосування норм права. Акти правозастосування, їх ознаки та відмінність від інших правових актів. Класифікація правозастосовних актів

25. Застосування права в умовах колізій і прогалин у законодавстві

Прогалини в законодавстві: поняття та види. Поняття засобів подолання прогалин у законодавстві. Аналогія закону, міжгалузева аналогія і аналогія права. Юридичні колізії: поняття і види. Колізії в законодавстві. Темпоральні, ієрархічні та змістовні колізії у законодавстві: поняття та основні правила їх подолання. Збіг колізій. Засоби подолання колізій у законодавстві. Колізійні норми, колізійні правила і тлумачення закону як основні засоби подолання колізій у законодавстві. Усунення колізій у законодавстві.

26. Тлумачення норм права

Поняття тлумачення правових актів. Об'єкт та предмет тлумачення. Стадії тлумачення правових актів. Статичний та динамічний підходи в теорії тлумачення права. Способи тлумачення норм права. Основні правила граматичного, логічного, спеціально-юридичного, системного, історичного і теологічного способів тлумачення правових актів. Буквальне, поширене та обмежене тлумачення. Офіційне і неофіційне тлумачення правових актів. Обов'язкове і переконливе, абстрактне і казуальне, автентичне і легальне тлумачення. Особливості тлумачення конституції та законів. Інтерпретаційні акти: поняття і види.

Змістовний модуль VI

ПРАВОВА ДЕРЖАВА І ПРАВОВА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

27. Права людини

Поняття та ознаки прав людини. Юридична інституціоналізація прав людини. Стандарти прав людини. Генеза прав людини. Покоління права людини. Види прав людини. Права та свободи. Права людини та права громадянина. Особисті (громадянські), політичні, соціальні, економічні, культурні права. Негативні і позитивні права. Абсолютні та відносні права. Загальні та спеціальні права (права окремих груп). Гарантії прав людини. Загальні та спеціальні (юридичні) гарантії прав людини. Національні та міжнародно-правові гарантії. Позадержавні гарантії прав людини. Зобов'язання держави у сфері прав людини. Доктрина негативних і позитивних зобов'язань держави.

28. Громадянське суспільство і держава

Формування концепції громадянського суспільства. Поняття та ознаки громадянського суспільства. Принципи і функції громадянського суспільства. Інституції громадянського суспільства. Структура громадянського суспільства. Громадські об'єднання, релігійні, благодійні організації та професійні спілки як організації громадянського суспільства. Поняття та структура політичної системи суспільства. Держава та політичні партії в політичній системі суспільства. Правова інституціоналізація політичних партій.

29. Демократична держава

Поняття демократичної держави. Демократія як суспільна цінність. Принципи демократичної держави. Форми та інститути демократії. Представницька і безпосередня форми здійснення народовладдя. Види інститутів демократії. Демократія і самоврядування. Місцеве самоврядування.

30. Правова соціальна держава

Виникнення та розвиток концепції правової держави. Правова держава: поняття та ознаки. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави, її співвідношення з концепцією правової держави. Ознаки соціальної держави. Генеза концепції верховенства права. Широке і вузьке розуміння принципу верховенства права. Необхідні елементи верховенства права. Верховенство права і законність. Поняття та риси правопорядку. Міжнародний, наднаціональний і національний правопорядки.

31. Правова система суспільства

Правова система: поняття і основні риси. Структура правової системи. Види правових систем сучасності. Національні, квазінаціональні, субнаціональні і наднаціональні правові системи. Поняття правової сім'ї. Основні правові сім'ї сучасності. Романо-германська правова сім'я, її особливості. Основні риси англо-американської правової сім'ї. Сім'я традиційного права. Релігійна правова сім'я. Особливості формування правової системи України. Місце правової системи України серед правових систем світу.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- лекції
- практичні заняття (колоквиуми та семінари)
- диспути
- вок-шопи
- індивідуальні консультації
- групові консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

- підготовка до практичних занять (колоквиуми та семінари);
- підготовка та написання есе на індивідуальну тему;
- виконання презентації на запропоновану викладачем тему;
- самостійне вивчення додаткової літератури та додаткових питань;
- робота з інформаційними ресурсами;
- підготовка до розгляду модельних справ;
- підготовка до екзамену

4.3. Освітні технології та методи навчання:

- проблемне навчання,

- аудіо-візуальні технології,
- студентоцентристського навчання,

методи навчання:

- круглий стіл
- прес-конференція,
- дискусія,
- ділові ігри (модельні справи ЕСПЛ),
- вок-шопи.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни:

1. Поточний контроль знань студенті – тестування по результатам модулів.
2. Підсумковий контроль знань студентів – залік з результатами практичних занять.
3. Критерії і рівні оцінювання результатів навчання (пороговий, типовий, відмінний).

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

1. Нормативно-правові акти.
2. Підручники, навчальні посібники, монографії, статті тощо.

1. Антологія української юридичної думки : в 10 т. – Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Упоряд. Бабкін В. Д., Усенко І. Б., Пархоменко Н. М. ; за заг. ред. Шемшученка Ю. С. – К. : Юридична книга, 2002. – 568 с.

2. Бержель Ж.-Л. Общая теория права / Ж.-Л. Бержель ; пер. с фр. – М. : NOTA BENE, 2000. – 576 с.

3. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. – Х. : Право, 2008. – Т. 1 : Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України / За заг. ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – 728 с.

4. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави / П. М. Рабінович. – Вид. 10-е, доп. – Львів : Край, 2008. – 224 с.

5. Скакун О. Ф. Теорія держави і права / О. Ф. Скакун. – К. : Правова єдність, 2011. – 520 с.

6. Теорія держави і права. Академічний курс / за ред. : О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – 2-е вид. пероб. та доп. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.

7. Теорія держави і права / за заг. ред. В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 368 с.

8. Теорія держави і права. Державний іспит / Ю. М. Оборотов [та ін.]. – Х.: Одісей, 2012. – 256 с.

9. Теорія держави і права : посібник для підготовки до державних іспитів / Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова ; за заг. ред. О. В. Петришина. – 2-ге вид., доп. і змін. – Х. : Право, 2013. – 208 с.

10. Теорія держави і права у схемах і таблицях / за ред. О. В. Петришина. – Х. : Юрайт, 2012. – 256 с.

11. Теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Х. : Право, 2014. – 368 с.

12. Циппеліус Р. Юридична методологія / Р. Циппеліус ; пер. з нім. – К : Реферат, 2004. – 176 с.

Інтернет-ресурси.

- Waluchow W.J., Constitutional Rights and Democracy: A Reply to Professor Bellamy / W.J. Waluchow // 14 German Law Journal (2013). – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.germanlawjournal.com/index.php?pageID=11>

- Brugger W. Dignity, Rights and Philosophy of Law within the Anthropological Cross of Decision-Making / W. Brugger // Part I/II, 9 German Law Journal (2008), – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.germanlawjournal.com/index.php?pageID=11>

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності.	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни.
ЗК – 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК – 1 Знання предмету теорії держави і права як фундаментальної юридичної науки, її структури та функцій
ЗК – 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.	ПК – 2. Розуміння загальних закономірностей виникнення держави і права
ЗК – 3. Уміння планувати, організувати і контролювати власну діяльність.	ПК – 3. Розуміння особливостей державної влади, поняття і ознак держави як організації політичної влади суспільства
ЗК – 4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.	ПК – 4. Розуміння змісту та сутності державного суверенітету, співвідношення державного, народного та національного суверенітету
ЗК – 5. Уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК – 5. Розуміння функцій держави та її призначення, знання змісту функцій сучасної держави
ЗК – 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК – 6. Знання ознак та елементів форми держави, чинників, що визначають специфіку форми держави
ЗК – 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.	ПК – 7. Знання основних інституцій механізму держави, його співвідношення з

	державним апаратом, розуміння правової природи державної служби, правового статусу державного службовця та посадової особи
ЗК – 8. Здатність бути критичним і самокритичним.	ПК – 8. Знання доктринального підходу до розуміння джерел права: первинних і вторинних, обов'язкових і переконливих
ЗК – 9. Здатність працювати самостійно.	ПК – 9 Розуміння основних теоретичних підходів до праворозуміння; знання ознак права як універсального соціального регулятора, розумінні його функцій та цінності
ЗК – 10. Уміння працювати у команді.	ПК – 10 Розуміння впливу принципів права на процес нормотворчості та правозастосування; розуміння значення правосвідомості в процесі правового регулювання суспільних відносин, її видів та функцій
ЗК – 11. Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення.	ПК – 11. Знання основних ознак та структури норм прав, їх видів та особливостей; розуміння правової природи спеціалізованих норм права: їх основних груп та функцій ;
ЗК – 12. Здатність визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб.	ПК – 12. Знання поняття та ознак нормотворчої техніки, її основних елементів, основних засобів і правил;
ЗК – 13. Здатність до самоосвіти та навчання протягом усього життя.	ПК – 13. Розуміння мети і принципів систематизації нормативно-правових актів, її способів і видів ;
ЗК – 14. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів и модусів.	ПК – 14. Розуміння загальносоціальних та індивідуальних цілей юридичної відповідальності, її функцій та принципів. Розуміння змісту та призначення державно-правового примусу;
ЗК – 15. Уміння реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності.	ПК – 15. Знання особливостей, принципів та стадій застосування норм права, обставини, що обумовлюють необхідність застосування норм права;
	ПК – 16. Розуміння правової природи прогалини в законодавстві, їх видів та засобів подолання прогалин у законодавстві;
	ПК – 17. Розуміння природи та значення юридичні колізії в законодавстві, їх видів та засобів їх вирішення та подолання;
	ПК – 18. Знання основних інституціональних засобів захисту прав людини у національних та міжнародних правових системах;
	ПК – 19. Розуміння основних концепції формування громадянського суспільства, його принципів, функції та інституцій;
	ПК – 20. Розуміння змісту, принципів та

	функцій демократичної держави; знання поняття та ознак правової держави;
	ПК – 21. Широке і вузьке розуміння принципу верховенства права та його необхідних елементів;
	ПК – 22. Знання основних правових систем сучасності
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
ФКС – 1.Знання теорії (філософії) права.	ПК – 1. Засвоєння основних теоретичні підходів до праворозуміння
ФКС – 2.Знання історії права та устрою держави.	ПК – 2. Знання змістовних та інституціональних аспекти теорії держави і права та особливості її впливу на становлення і розвиток національної правової системи
ФКС – 3.Знання міжнародних стандартів прав людини.	ПК – 3. Знання основних ознаки права як універсального соціального регулятора;
ФКС – 4.Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.	ПК – 4. Розуміння особливої природи зобов'язань держави у сфері прав людини;
ФКС – 5.Знання основ міжнародного публічного права.	ПК – 5. Розуміння сутності держави як особливого правового інституту, сфери і способів впливу держави на суспільство, сутності і значення правової форми регулювання суспільних відносин;
ФКС – 6.Знання основ права Ради Європи та права Європейського Союзу.	ПК – 6 Знання позитивних, негативних та процесуальних зобов'язань держави в сфері забезпечення та захисту прав людини;
ФКС – 7.Знання засад і принципів національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права.	ПК – 7. Знання значення принципів права в регулюванні суспільних відносин, способів, методів, типів та видів правового регулювання суспільних відносин;
ФКС – 8. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	ПК – 8. Знання структури системи права, форм і принципів реалізації права, правил подолання колізій і прогалин при реалізації норм права;
ФКС – 9.Уміння моделювати правові ситуації у професійній діяльності.	ПК – 9. Розуміння структури та змісту правовідносин, особливостей правосуб'єктності учасників правовідносин;
ФКС – 10.Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.	ПК – 10. Формулювання виважених, наукових позиції, надання належної оцінки складним явищам та процесам державно-правової дійсності, розкриття їх дійсної сутності, розуміння їх соціального значення, місця і ролі в правовій системі суспільства;
ФКС – 11.Знання правил, методів, прийомів і засобів юридичної техніки.	ПК – 11. Здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти, навички застосування практичних навичок на прикладах судових справ з огляду на розуміння прав людини як безпосередньо

	діючого права;
ФКС – 12. Навички застосування юридичного письма.	ПК – 12. Здатність розробляти нормативно-правові акти, зокрема, локального характеру;
ФКС – 13. Здатність виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення.	ПК – 13. Вміння попереджувати правопорушення, виявляти й усувати причини й умови, що сприяють їх здійсненню;
ФКС – 14. Знання структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПК – 14. Компетентність у загальнотеоретичних проблемах, питаннях нормопроекування та правозастосування, глибоке розуміння принципу верховенства права та проблем його реалізації в Україні;
ФКС – 15. Знання стандартів правничої професії.	ПК – 15. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;
ФКС – 16. Навички логічного, критичного і системного аналізу правових документів.	ПК – 16. Здатність самостійно складати проекти актів правозастосування;
ФКС – 17. Навички консультування з правових питань.	ПК – 17. Знання стандартів правничої професії.
ФКС – 18. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.	ПК – 18. Знання основ юридичної техніки та юридичного письма
ФКС – 19. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.	ПК – 19. Здатність моделювати варіативні підходи вирішення проблемних питань в сфері прав людини
ФКС – 20. Знання основ юридичної деонтології.	ПК – 20. Знання основних положень морального кодексу юриста

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю «правознавство»		Результати навчання з навчальної дисципліни «Теорія держави і права»
РНС – 1. Демонструвати знання і розуміння сучасних правових доктрин, цінностей, принципів та стандартів у межах різних правових галузей, а також міжнародного та європейського права.	№1	РНС НД – 1.1. Демонстрування знання та розуміння предмету теорії держави і права як фундаментальної юридичної науки, її структури та функцій;
РНС – 2. Здійснювати критичний і системний аналіз правових явищ та процесів.	№1	РНС НД – 1.2. Здатність визначати основні тенденції впливу сучасних глобалізаційних процесів на формування і розвиток національної правової системи;
РНС – 3. Пояснювати природу й зміст основних правових інститутів і	№2	РНС НД – 1.3. Знання принципу верховенства права та загальновизнаних

процедур національного права і особливості їх реалізації та застосування.		норм і принципів міжнародного права; розуміння сутності держави, як особливої організації політичної влади суспільства
РНС – 4. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№2	РНС НД – 1.4. Знання змісту та сфери дії позитивних, негативних та процесуальних зобов'язань держави в галузі прав людини;
РНС – 5. Демонструвати знання та розуміння особливостей правового регулювання у фундаментальних галузях права.	№3	РНС НД – 1.5. Вміння визначати ознаки права як універсального соціального регулятора, розуміти його основні функції та цінності;
РНС – 6. Визначати особливості публічного і приватного права з урахуванням специфіки їх предмета і методів правового регулювання.	№3	РНС НД – 1.6. Здатність виявляти порушення прав людини як комплексного юридичного факту, що є підставою судової розгляду таких порушень;
РНС – 7. Характеризувати повноваження органів публічної влади.	№2	РНС НД – 1.7. Вміння самостійно аналізувати нормативно-правові акти, міжнародні договори, рішення Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини;
РНС – 8. Визначати правосуб'єктність суб'єктів приватного права.	№5	РНС НД – 1.8. Здатність кваліфіковано надавати правову допомогу особам, постраждалим в наслідок порушення їх прав і свобод;
РНС – 9. Проаналізувати феномен конституціоналізму у сфері державного і суспільного буття.	№2	РНС НД – 1.9. Вміння попереджувати правопорушення у сфері прав людини, виявляти й усувати причини й умови, що сприяють їх скоєнню;
РНС – 10. Визначати каталог прав і свобод людини і громадянина та їх право на судовий захист.	№6	РНС НД – 1.10. Вміння надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах захисту прав людини;
РНС – 11. Розкрити механізм легітимації політичної влади і місцевого самоврядування в межах виборчих процедур.	№2	РНС НД – 1.11. Вміння аналізувати повноваження основних інституцій механізму держави та місцевого самоврядування, їх співвідношення та взаємодію;
РНС – 12. Здатність продемонструвати знання і розуміння структурних підсистем матеріального і процесуального права.	№2	РНС НД – 1.12. Вміння виділяти структурні елементи системи права, розуміти сутність чинників та засад її побудови;
РНС – 13. Здатність здійснювати юридичну кваліфікацію.	№2	РНС НД – 1.13. Розуміння поняття, ознак та видів юридично значущої поведінки, ознак складу правопорушення та цілей юридичної відповідальності;
РНС – 14. Здійснювати логічний,	№2	РНС НД – 1.14.;

критичний і системний аналіз правових документів.		
РНС – 15. Підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку.	№2	РНС НД – 1.15. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини та її основоположних свобод;
РНС – 16. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів права.	№2	РНС НД – 1.16. Здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти; визначати об'єкт та предмет тлумачення, способи та методи тлумачення правових актів;
РНС – 17. Застосовувати набуті знання у стандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№2	РНС НД – 1. 17. Відшуковувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності; складати проекти процесуальних документів.
РНС – 18. Виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки.		РНС НД 1.18. Орієнтуватися у системі законодавства національного та міжнародного та прослідкувати тенденції його розвитку; давати правову оцінку правовідносинам .
РНС – 19. Використовувати правничу термінологію у процесі професійної діяльності.		РНС НД 1.19. - Застосовувати теоретичні знання у сфері прав людини у власній науково-дослідній та практичній діяльності; оперувати базовою термінологією та категоріальним апаратом теорії пав людини
РНС – 20. Відшуковувати професійну інформацію й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності.		РНС НД 1.20. Продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності
РНС – 21. Вживати організаційно-правових заходів щодо поширення ідеї правової держави, соціальної справедливості, демократії тощо.		РНС РД 1.21 - Виявляти високі моральні якості на підставі уявлення про права людини як загальносвітової цінності

Додаток 3

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності															
	ПК 1	ПК 2	ПК 3	ПК 4	ПК 5	ПК 6	ПК 7	ПК 8	ПК 9	ПК 10	ПК11	ПК 12	ПК 13	ПК 15	ПК 15	
Теорія держави і права / Модуль 1 «Вступ до теорії держави і права». РНС НД – 1.1.	X															
РНС НД – 1.2.		X	X						X							
РНС НД – 1.3.	X			X												
РНС НД – 1.4.					X	X										
Теорія держави і права / Модуль 2 «Загальне вчення про державу».							X				X					
РНС НД – 1.5.			X			X										
РНС НД – 1.6												X				
Теорія держави і права / Модуль 3 «Загальне вчення про право».							X				X					
РНС НД – 1.7.		X		X				X								
РНС НД – 1.8.					X											
РНС НД – 1.9.			X				X									
Теорія держави і права / Модуль 4 «Нормативна основа правового регулювання».																
РНС НД – 1.10						X										
РНС НД – 1.11									X							

